

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag

Postboks 4710 Sluppen, 7468 Trondheim
Sentralbord: 73 19 90 00, Telefaks 73 19 91 01
Besøksadresse: E. C. Dahls g. 10

Saksbehandler
Tore Haugen
Miljøvernavdeling

Innvalgstelefon
73 19 92 00

Vår dato
27.08.2014
Deres dato

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
2014/4428-461.3
Deres ref.

Statens vegvesen Region Midt
Fylkeshuset
6404 MOLDE

Utslippstillatelse for FV 714 i forbindelse med tunnelarbeider på strekningen Snilldal – Berg i Snillfjord kommune

I medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) av 13.03.81, § 11 og 16, gir Fylkesmannen i Sør-Trøndelag Statens vegvesen, Region Midt, utslippstillatelse for midlertidig utslipp i anleggsperioden samt permanente utslipp fra tunneler for FV 714 på strekningen Snilldal – Berg i Snillfjord kommune.

Saksframstilling

Det vises til søknad fra Statens vegvesen, Region Midt, av 28.05.14.

I forbindelse med bygging av ny FV 714 skal det bygges tre vegtunneler mellom Snilldal og Berg.

Arbeidet med tunnelene skal starte opp 2. halvår 2015 og avsluttes året etter.

Utslipp fra driving av Fossantunnelen (660 meter) vil få utslipp i Snilldalselva via bekk. Snilldalstunnelen (460 meter) vil også få utslipp via bekk til Snilldalselva, mens Åliatunnelen (90 meter) vil ha utslipp i Bergselva. Utslippene til vann fra slik virksomhet vil hovedsakelig være næringsalter (nitrogen- og fosforforbindelser) og jord- og steinpartikler.

Permanente utslipp er hovedsakelig utslipp fra vasking av tunnelene.

Virksomheten vil bli pålagt å utføre målinger av utslippsvannet og i resipient.

Det har ikke kommet frem opplysninger i søknaden som tilsier at det er boliger/hytter som vil bli berørt av støy, støv og rystelser fra utbyggingen. Hvis dette likevel er tilfelle må virksomheten oppfylle støykrav i hht. T-1442 (retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging) og utføre tiltak for å begrense støv.

De komponenter som anses å ha de største miljømessige konsekvenser er regulert i tillatelsen. Det er viktig å være oppmerksom på at virksomhetens forurensninger isolert sett er uønsket, og at virksomheten plikter å holde

utslippene på et slikt nivå at unødvendig forurensning unngås, jfr. forurensningsloven § 7. Det er også virksomhetens ansvar å sørge for at utslipp av komponenter som det ikke er satt spesifikke krav for i denne tillatelsen holdes på et så lavt nivå at det ikke fører til skade eller ulemper for omgivelsene. Ved vurdering av hva som regnes som unødvendig, skal det legges vekt på om skader eller ulemper i naturen som følge av forurensningen kan reduseres med tilgjengelig teknologi innenfor rimelige kostnader for bedriften.

Endringer i denne tillatelsen skal gjøres skriftlig. Dersom bedriften i særlige tilfeller og pga. tidsnød har fått muntlig tillatelse til midlertidig å overtre fastsatte vilkår, skal denne være bekreftet skriftlig av Fylkesmannen så snart som mulig.

Fylkesmannen gjør oppmerksom på at selv om visse forurensningsskader må påregnes som følge av de utslipp tillatelsen gir anledning til, er ikke bedriften dermed fritatt for plikt til å betale erstatning eller vederlag etter granneloven, jfr. forurensningsloven § 56.

For ordens skyld gjør vi oppmerksom på at unnlattelse av å overholde utslippsvilkårene er straffbart etter forurensningsloven og straffeloven.

Vedtak om gebyr for saksbehandlingen

Det er tidligere varslet om gebyr for saksbehandlingen. Det er ikke mottatt kommentarer på dette varselet.

Det betyr at bedriften skal betale et gebyr etter forurensningsforskriften § 39-4, tilsvarende kr. 20.600-, for arbeidet med tillatelsen. Faktura med innbetalingsblankett ettersendes fra Miljødirektoratet. Gebyret forfaller til betaling 30 dager etter fakturadato.

Vedtaket om gebyrsats kan påklages til direktoratet innen 3 uker etter at dette brev er mottatt, jf. forurensningsforskriftens § 41-5. Eventuell klage bør begrunnes og skal sendes Fylkesmannen. Klagen gis ikke oppsettende virkning, og det fastsatte gebyr må derfor betales i samsvar med ovenstående. Hvis direktoratet imøtekommer klagen, vil det overskytende beløp bli refundert.

Bakgrunn for avgjørelsen

Kommentarer til søknaden

Søknaden er lagt ut til offentlig gjennomsyn og Statens vegvesen har selv tilskrevet naboer til utbyggingen. Det er kommet inn en uttalelse fra Snillfjord kommune. Kommunen opplyser at begge vassdragene (Snildalselva og Bergselva) har oppgang av laks og sjørret i de nedre delene. Vassdragene er i dag noe påvirket av utslipp fra landbruksvirksomhet. Det finnes noen badeplasser i begge elvene og elveosen i Bergselva er et viktig brakkvannsdelta. I Bergselva er det også registrert forekomster av elvemusling.

Utslipp til vann

Dette er et veganlegg som blant annet omfatter bygging av tre tunneler. Utslippene skal primært føres til kommunalt nett før utslipp. Da det er lange avstander til kommunalt nett i området tillates det utslipp i egne ledninger etter rensing.

Det er først og fremst utslipp av partikler fra avrenning av tunnelvann/ gravearbeider som kan bli hovedproblemet i resipientene. Partikler i vannmassene kan ha innvirkning på fisk, men først og fremst kan det føre til misfarging av vannet ved utslippspunktet.

I tillegg til steinstøv/jordpartikler kan slikt avløpsvann inneholde ammonium og nitrat fra sprenging og olje og andre kjemikalier fra søl, lekkasjer og uhell.

Det kan også forekomme episoder med forhøyet pH i utslippsvannet pga. sementaktiviteter i tunnelene. Ved høyt innhold av ammonium (NH_4) i vannet og ved høye pH verdier kan det dannes ammoniakk (NH_3) som er toksisk overfor mange vannlevende organismer. God fortykning og lang oppholdstid før utslipp vil forhindre dette. *Eksakt utslippspunkt for prosessvannet må avklares med kommunen mhp. brukerinteressene i vassdragene.*

I tillegg til utslipp fra selve tunneldrivingen kan det også bli utslipp fra evt. service/boligrigger. **Utslipp av sanitæravløpsvann fra boligrigg skal avklares med kommunen.**

Utslipp fra servicerigg (verksted, vaskeplass, tankplass) kan bestå av oljesøl og kjemikalierester. Eventuelle utslipp fra disse områdene skal ledes til minimum oljeutskiller før utslipp.

Dersom det i driftsfasen skal brukes vaskemidler i tunnel som kan medføre en risiko for miljøet, skal det gjennomføres en miljørisikovurdering som skal forelegges forurensningsmyndighetene før dette kan brukes.

Det er først og fremst utslipp av bly (Pb), sink (Zn), PAH og delvis nikkel (Ni) som kan finnes i forhøyede konsentrasjoner ved vasking av tunneler. Forurensningsstoffene finnes i hovedsak bundet i støvet i tunnelen og for å unngå en oppkonsentrering gjennom vaskingen, skal så mye som mulig av støvet samles opp før vasking.

Analyseresultater for utslipp ved vasking av tunneler på E6 øst viser lave verdier for disse parameterne og er generelt ikke noe problem. Det er ingen grunn til at utslippet fra tunnelvask fra dette prosjektet skal avvike vesentlig fra dette. Det er imidlertid ikke foretatt målinger av PAH ved disse analysene. Også utslippsvannet i driftsfasen skal minimum passere sluk med sandfang og oljeutskiller før utslipp til vann.

Det stilles krav til at utslippsvannet fra anlegget ikke overskrider konsentrasjoner av det som måles i ordinært overvann. Ved overskridelser må det renses bedre eller føres til kommunalt nett og renseanlegg etter avtale med kommunen.

Siden dette er to elver med både fiske- og friluftinteressener er det også stilt krav om overvåking av vannkvalitet i vassdragene.

Bedriften skal foreslå tiltak for å hindre akuttutslipp for eksempel fra tankbilvelt inne i tunnelene.

Slam fra renseinnretningene skal leveres godkjent mottak for slikt avfall.

I utgangspunktet skal det kun benyttes sementbaserte tetningsmidler. Dersom andre tetningsmidler benyttes, er det utbyggers ansvar å dokumentere eventuell miljørisiko før dette midlet kan benyttes.

Vannforskriften

Kravene er stilt med grunnlag i kravene i Vannforskriften. Formålsparagrafen i Vannforskriften er å gi rammer for fastsettelse av miljømål som skal sikre en mest mulig helhetlig beskyttelse og bærekraftig bruk av vannforekomstene.

I følge Vannforskriften § 4:

tilstanden i overflatevann skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomstene skal ha minst god økologisk og god kjemisk tilstand.

§ 12 viser til krav til ny aktivitet eller nye inngrep. I følge § 12:

"..... kan ny aktivitet eller nye inngrep i en vannforekomst gjennomføres selv om dette medfører at miljømålene i §§ 4-6 ikke nås eller tilstanden forringes, dersom dette skyldes:

4) nye endringer i de fysiske egenskapene til en overflatevannforekomst eller endret nivå i en grunnvannforekomst, eller

b) ny bærekraftig aktivitet som medfører forringelse i miljøtilstanden i en vannforekomst fra svært god tilstand til god tilstand.

I tillegg må følgende vilkår være oppfylt:

4) alle praktisk gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense negativ utvikling i vannforekomstens tilstand

b) samfunnsnyttene av de nye inngrepene eller aktivitetene skal være større enn tapet av miljøkvalitet, og

c) hensikten med de nye inngrepene eller aktivitetene kan på grunn av manglende teknisk gjennomførbarhet eller uforholdsmessig store kostnader, ikke med rimelighet oppnås med andre midler som miljømessig er vesentlig bedre.

Virksomheten det her søkes om tillatelse for er vurdert til ikke å komme inn under unntaksbestemmelsene i Vannforskriften § 12. Fylkesmannen vurderer det slik at tiltaket er av en slik art at det er mulig å rense utslipp fra aktiviteten slik at bestemmelsen i § 4 i Vannforskriften kan overholdes. Det er krav om overvåking i vassdragene for å kontrollere om dette oppnås.

Prinsippene i naturmangfoldloven

I følge naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8-12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet. Nedenfor følger en vurdering av tiltaket iht. lovens retningslinjer.

§ 8 – kunnskapsgrunnlaget

Kontinuerlig overvåking av kjemiske parametere vil hele tiden gi grunnlag for å vurdere eventuell påvirkning fra utslippet. Utslipp i anleggsfasen og driftsfasen (vasking) vil medføre forurenset avløpsvann slik at det er stilt krav om rensing fra oppstart av tunnelarbeidene.

§ 9 – føre-var-prinsippet

Utslippene skal følges opp med undersøkelser og målinger i vannforekomsten, og det vil være mulig å kreve ytterligere rensing ved behov. Med bakgrunn i dette mener vi at risikoen for irreversibel skade på naturmangfoldet i vannforekomsten over tid skal være liten.

§ 11 – kostnadene ved miljøforringelse

Det er tiltakshaver som skal dekke kostnadene ved å hindre eller begrense skade på naturmangfoldet som tiltaket volder. Bedriften må derfor følge opp utslippet med målinger av sentrale parametere. Hvis det viser seg at belastningen fra driften blir for stor, må bedriften ta kostnadene med forbedringstiltak, evt. ekstra rensetrinn.

§ 12 – miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder

Det skal tas utgangspunkt i driftsmetoder, teknikk og lokalisering som ut fra en tidligere, nåværende og framtidig bruk av naturmangfoldet og økonomiske forhold gis de beste samfunnsmessige resultatene.

Bedriften plikter å redusere sine utslipp så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Anlegget skal benytte best tilgjengelige teknikker så langt som råd, når dette ikke medfører urimelige kostnader.

Støy og støv

Som nevnt tidligere er det ikke kommet frem opplysninger i søknaden som tilsier at det er boliger/hytter som vil bli berørt av støy fra anleggsvirksomheten.

Hvis dette likevel er tilfelle må virksomheten oppfylle støykrav i hht. T-1442 (retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging). Det kan da også bli aktuelt å regulere driftstiden for når sprenging kan tillates. Ved problemer med støv for berørte bebyggelse skal det utføres støvdempende tiltak.

Risikovurdering

I henhold til forurensningsloven og forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften) er det utbyggers ansvar å gjennomføre en miljørisikovurdering av utslippene i driftsfasen, samt dokumentere at eventuelle utslipp fra virksomheten ikke fører til skade eller ulempe for omgivelsene.

Frister

Tabellen nedenfor gir oversikt over frister for gjennomføringen av tiltak som tillatelsen krever:

Tiltak	Frist
Etablere nødvendige renseanlegg	Innen driftsstart
Oversende overvåkingsprogram for utslippsvann og for vassdragene	Innen driftsstart
Rapportering	01.02. hvert år
Etablere internkontrollsystem for ytre miljø	Innen driftsstart

Klageadgang

Tillatelsen kan påklages til Miljødirektoratet av sakens parter eller andre med rettslig klageinteresse innen tre uker fra avgjørelsen er mottatt. Eventuell klage skal angi det vedtak det klages over, og den eller de endringer som ønskes. Klagen bør begrunnes og sendes om Fylkesmannen.

Med hilsen

Stein-Arne Andreassen (e.f.)
miljøverndirektør

Tore Haugen
senioringeniør

vedlegg

Kopi m/vedlegg: Snillfjord kommune, 7257 Snillfjord

Utslippstillatelse

For

Bygging av FV 714 på strekningen Snilldal – Berg

gitt i medhold av lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13. mars 1981 nr. 6, § 11, jfr. § 16. Tillatelsen er gitt på grunnlag av opplysninger gitt i søknad samt opplysninger framkommet under behandling av søknaden. Endringer som virksomheten ønsker å foreta i forhold til dette, det være seg med hensyn til utslippspunkt eller renseutstyr, må være klarert med Fylkesmannen på forhånd.

Dersom hele eller deler av tillatelsen ikke er tatt i bruk innen 4 år etter at tillatelsen er gitt, skal bedriften sende fylkesmannen en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere evt. endringer i tillatelsen.

Bedriftsdata:

Bedrift:	Statens vegvesen Region Midt
Hovedbransje:	
Postadresse:	6404 Molde
Kommune:	Molde

Dato: 27.08.2014

Stein-Arne Andreassen miljøverndirektør
--

Tore Haugen saksbehandler

Vedlegg til utslippstillatelse av
27.08.2014
for FV 714 Snilldal – Berg

Statens vegvesen Region Midt gis tillatelse til midlertidig utslipp i anleggsfasen og til permanente utslipp i driftsfasen. Dette omfatter utslipp fra tunneldriving, gravearbeider, avløp fra riggområder, avløp fra øvrig anleggsdrift og utslipp fra veganlegg i drift (bl.a. tunnelvask). Utslipp av sanitæravløpsvann skal avklares med kommunal myndighet.

1. Tillatelsens ramme

Det skal foretas oppsamling av støv før vask av tunnelene.

Det skal gjennomføres en miljørisikovurdering for å avklare om det er fare for skadelige utslipp til vassdrag. En slik risikovurdering skal blant annet omfatte målinger av aktuelle parametere i utslippene. Alle utslipp skal minimum renses i sandfang og oljeutskiller eller annen rensemetode med tilsvarende renseeffekt.

2. Utslipp til vann

2.1 Utslippspunkt

Utslipp til vassdrag skal føres ut i resipienten på en slik måte at det fører til maksimal innblanding og fortynning av utslippet. *Eksakt utslippspunkt for prosessvannet må avklares med kommunen mhp. brukerinteressene i vassdragene.*

2.2 Grenseverdier

Utslipp til vassdrag

- Utslipet målt i suspendert stoff (SS) skal ikke overstige 600 mg/l.
- Det skal legges til rette for avbøtende tiltak hvis utslippsvannet fra tunneldrivingen har høy pH slik at man unngår dannelse av toksisk NH_3 i resipienten.
- For tungmetaller og PAH skal utslippet ikke overstige følgende grense:

Komponent	Grense i mikrogram (μg) pr. liter
Bly (Pb)	30
Kobber (Cu)	150
Sink (Zn)	150
Krom (Cr)	150
Nikkel (Ni)	150
PAH	3
Olje (mg/l)	20

For prøvetaking av utslipp og vassdrag, se pkt. 7 og 8 nedenfor. Verdierne for tungmetaller og PAH er satt ut fra hva som er målt i ordinært overvann og er noe lavere enn krav som settes til industrien for disse parameterne. Kravene til oljeutslipp er noe strengere enn forurensningsforskriftens bestemmelser om slik aktivitet.

2.3 Utslipp fra riggområder

Avløp fra verkstedrigg skal minimum renses i oljeutskiller.

Avløp fra bolig/kontorrigg skal avklares med kommunal myndighet.

2.4 Utslipp fra steinmassedeponi

Avrenning/utslipp fra evt. steinmassedeponi skal ikke føre til at partikkelinnholdet i vassdragene overskrider skadelig nivå for fisk (partikler fra sprengningsmasser *kan* være skadelig for fisk på et innhold i vassdraget helt ned i 5 mg SS/l). Det skal derfor utføres nødvendig tiltak for å hindre at skadelige forhold oppstår. **Beskrivelse av tiltak skal sendes fylkesmannen i god tid før slike deponi etableres.**

2.5 Drift av renseinnretninger

Det skal utarbeides nødvendige driftsinstrukser for de ulike renseanleggene. Dette skal bl.a. omfatte ettersyn og tømning av sandfang/oljeutskillere.

3. Avfall

3.1 Nærings- og husholdningsavfall

Næringsavfall (unntatt steinmasser) og husholdningsavfall skal leveres til godkjent avfallsbehandling. Åpen brenning av avfall er ikke tillatt.

Denne tillatelsen griper ikke inn i kommunens rett til å kreve inn avgifter eller å stille spesielle krav til avfallets sammensetning.

3.2 Farlig avfall (spesialavfall)

Eventuelt farlig avfall (for eksempel spillolje, batterier, maling og lim) skal leveres inn til godkjent mottak.

Olje og oljeholdig slam fra renseinnretninger skal leveres godkjent mottaker for slikt avfall. Slam fra sandfang og sedimenteringsbasseng skal leveres godkjent mottaker for slikt avfall.

4. Støy

Det er ikke kommet frem opplysninger i søknaden som tilsier at det er boliger/hytter som vil bli berørt av støy fra anleggsvirksomheten.

Hvis dette likevel er tilfelle må virksomheten oppfylle støykrav i hht. T-1442 (retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging). Det kan da også bli aktuelt å regulere driftstiden for når sprenging kan tillates.

Følgende støybegrensninger for berørte boliger/hytter gjelder for prosjektet:

Bygningstype	Støykrav på dagtid	($L_{pAeq12h}$ 07-19)	Støykrav på kveld (L_{pAeq4h} 19-23)
Boliger, sykehus, institusjoner mv.	57	52	45
Skoler, barnehager	52 i brukstid		

Støyende drift og aktiviteter bør normalt ikke forekomme om natten hvis noen av de aktuelle bygningstypene blir berørt av aktiviteten.

5. Støv

Det skal utføres tilstrekkelig renhold og støvdemping på anleggsområdet/-veier og kjøretøy slik at prosjektet ikke fører til støvulemper for berørte hus og hytter.

6. Tetningsarbeider i tunnelen

Dersom det skal brukes kjemiske tetningsmidler som kan medføre en miljørisiko for miljøet, skal det gjennomføres en miljørisikovurdering som skal forelegges forurensningsmyndighetene før dette kan brukes.

7. Prøvetaking av utslippet

Det er utbyggers ansvar å kunne dokumentere at utslippene fra anlegg og drift ikke medfører skader/ulemper i resipientene. Derfor er det nødvendig med jevnlig prøvetaking av utslippsvannet til vassdrag. *Overvåkingsprogram skal sendes Fylkesmannen før anleggsstart.*

Prøvetaking i anleggsfasen

Det skal legges opp til månedlig prøvetaking av minimum de parametere som er nevnt i pkt. 2.2 ovenfor.

Prøvetaking i driftsfasen

Her skal det tas prøver ved den årlige rundvasken av tunnelene.

Måleresultatet skal brukes til å varsle forurensningsmyndigheten eventuelle overskridelser snarest mulig og for bruk i risikovurderingen.

8. Overvåking i vassdragene

Det skal foretas overvåking av Bergselva og Snilldalselva. Prøvene skal tas oppstrøms og nedstrøms utslippet.

Vannet i resipienten skal kartlegges og klassifiseres etter *Veileder 02:2013 - Klassifisering av miljøtilstand i vann* fra Direktoratgruppen for gjennomføring av Vanndirektivet.

Det skal minimum tas prøver av de samme parametere som nevnt i pkt. 2.2 ovenfor og undersøkelser av bunndyr og fisk oppstrøms og nedstrøms utslippet. Det legges også her opp til månedlig prøvetaking i anleggsperioden.

Vi ber om at det sendes inn en overvåkingsplan av vassdragene i god tid før oppstart av anleggsaktiviteten.

9. Beredskap

Bedriften plikter å gjennomføre tiltak med sikte på å unngå, eventuelt å begrense uforutsette og akutte utslipp. Vi ber bedriften komme med forslag til hvordan akutte hendelser inne i tunnelene skal håndteres, for eksempel ved tankbilvelt. Dersom det skulle inntreffe situasjoner som medfører akutte utslipp, skal det varsles 110 så snart som mulig.

10. Rapportering og systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (internkontroll)

10.1 Rapportering

- Forurensningsmyndighetene skal varsles umiddelbart ved akutte utslipp eller andre hendelser som kan medføre skader utover det som omfattes av tillatelsen.
- Det skal sendes en skriftlig rapport til Fylkesmannen hvert år innen 01.02. Rapporten skal minst inneholde følgende punkter:
 - Sammenfatning av måleresultatene av utslippene og prøver i vassdragene

- Registrering av avvik og klager, bl.a. tidsrom for når renseinnretninger helt eller delvis har vært ute av drift og klager fra naboer mv.
- Drift av renseanlegg og disponering av avfall
- Når anleggsarbeidene er avsluttet skal Fylkesmannen orienteres om dette gjennom en egen sluttrapport som skal orientere om hvordan vilkårene i denne tillatelse er fulgt opp.

10.2 Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid (internkontroll)

I henhold til forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften), plikter bedriften å utarbeide et internkontrollsystem for sin virksomhet for å sikre at bl.a. kravene i denne tillatelsen overholdes. I et slikt system inngår bl.a. en kartlegging og risikovurdering, driftsinstrukser og driftsjournal.

11. Generelle vilkår

11.1 Egenkontroll og ansvar

Bedriften plikter, gjennom instrukser, kontroll og andre tiltak, å sørge for at driften av anlegget skjer slik at ulemper og skadevirkninger til enhver tid begrenses mest mulig. Heri ligger bl.a. en plikt til så langt som mulig å søke å hindre unormale driftsforhold som forårsaker forhøyede utslipp, og til å redusere eller innstille driften under slike forhold hvis det ellers vil oppstå vesentlige overskridelser av de normale utslipp.

11.2 Inspeksjoner

Bedriften plikter å la representanter for forurensningsmyndighetene inspisere anlegget til enhver tid.

11.3 Forurensningsgebyr og straffeansvar

Forurensningsmyndighetene kan fastsette nærmere bestemmelser, jfr. kapp. 10 i forurensningsloven.